Uha for en gyser

Jan Carlsen DBU Diplominstruktør

og medlem af DBUs lovgruppe

samt klummeskribent.

23-03-2019

Den afslutning på Superligaens grundspil kunne ingen gyserinstruktør vist have kreeret bedre. Jeg havde taget min tørn i blæsevejret lørdag, så jeg var heldigvis kun på foran TV søndag eftermiddag, så jeg kunne nyde begivenhederne fra en varm lænestol. Det så ellers godt nok barsk ud andre steder i landet. Men det var fantastisk, som tingene skiftede nærmest fra minut til minut, og det må have været aldeles frygteligt og pinagtigt, hvis man også har haft klubfølelser involveret. Fra mit synspunkt var det absolut glædelige, at der ikke rigtig var nogen kontroversielle og afgørende kendelser, der fik vægtskålen til at vippe den ene eller anden vej. For selv om man nok så mange gange kan argumentere for, at tingene nok går nogenlunde lige op i den sidste ende, og at et manglende mål eller manglende straffespark lige så godt kunne være forekommet i en kamp tidligere på sæsonen, er lige den type argumenter i den grad op ad bakke, når først adrenalinen pumper. Det er helst ikke i sidste runde, at man skal have de store overskrifter – i hvert fald ikke på grund af dommeren.

Men at dommerne ikke bidrog væsentligt, betyder jo ikke, at alting var fred og ro. Der var både spillere, trænere og andre funktionærer, der i den grad havde nerverne uden på tøjet og også viste det i deres adfærd. Det er også fair nok, at følelserne kommer frem – vi skal bare helst stadig kunne være der allesammen, og i den ideelle verden holder man sig naturligvis inden for rimelighedens grænser og respekterer hinandens arbejdsopgaver. Og så blev den forjættede sjetteplads afgjort på nærmest surrealistisk vis i overtiden i Esbjerg på en af de målmandssituationer, som man tror er løgn. Helt unikt er det nu ikke, for vi havde faktisk i vores forrige elektroniske dommereksamen et tilsvarende klip med, men det var hentet fra en kamp i England, der var henved tyve år gammel (og til overflod dukket noget lignende op igen for kort tid siden i England i en League 2-kamp). Vejles målmand havde sikret sig bolden, og der var for så vidt fred og ingen fare, omend Esbjergs Kauko befandt sig ude ved det ene hjørneflag på vej retur - bag målmanden og dermed ude af synsfeltet. Da målmanden så lagde bolden på jorden og overvejede, hvad han skulle gøre ved den, tog en vis herre ved Kauko, der leverede en imponerende spurt ind efter bolden og sparkede den i mål. Overraskelsesmomentet er en af grundpillerne i fortællekunsten, som det hed i Kjeld og Dirchs gamle tømmerflådesketch – men i fodbold kan det altså også være uhyre virkningsfuldt.

Det var i øvrigt forbløffende, hvor mange aspiranter, der svarede forkert på klippet, da vi brugte det til dommereksamen, for det kunne da umuligt være rimeligt, at man bare kunne snuppe bolden fra målmanden på den måde. Men jo – målmanden har jo lagt bolden ned på jorden og frigivet den til spil, og så er der fri jagt. Bortset fra, at målmanden i de fleste tilfælde kan se, hvad der kommer mod ham. Lovmæssigt er eksemplet såmænd ikke så meget anderledes end det fra Champions League-finalen sidste

år, hvor Liverpools målmand Karius kastede bolden direkte hen i fødderne på Benzema – som endda kom forfra.

Men det var en afslutning med maner, og sådan som de to nedrykningspuljer blev skruet sammen med næsten udelukkende lokalopgør, og så i øvrigt et parløb om titlen og en formentlig tæt kamp om bronzepladsen, er der masser af glæde sig til. Oven i det kan man så lægge en 1. division, hvor alle tilsyneladende slår alle, og hvor feltet er ualmindelig jævnt. Det tegner til at blive det mest spændende i mange år – og det beviser i hvert fald for mig, at turneringsstrukturen har vist sin berettigelse (vel vidende, at nu skrues der snart lidt på den igen).

Og så tror jeg minsandten, at det lykkes at få plads til at vende den meget omtalte situation fra Tottenham-Arsenal opgøret lige i starten af marts. Det var dér, hvor Harry Kane tilkæmpede sig et straffespark, men hvor der samtidig var store appeller for offside. I sidste ende betød straffesparket, at Tottenham fik uafgjort (også fordi Lloris reddede et straffespark i den anden ende).

Da Eriksens frispark sparkes højt ind i feltet fra en position en halv snes meter udenfor, er der en hel kødrand af spillere – både forsvarere og angribere – på straffesparksfeltets linje. Det ser ud til, at der er en 3-4 Tottenham-spillere, herunder Harry Kane, i marginal offside-position. Da bolden sparkes mod den fjerneste ende af feltet, løber der en 8-9 spillere efter bolden, bl.a. Kane. I sidste ende går Mustafi i ryggen på Kane, og der dømmes straffespark.

Der blev gjort et pænt stort nummer ud af, at Kane var i offside-position, da der blev sparket. Det er også rigtigt nok, men det at være i offside-position gør jo ikke i sig selv en spiller hjemfalden til straf. Der skal noget mere til. I princippet kunne man stå i offside-position i en hel kamp, uden at offsiden nogensinde skulle dømmes. For at blive strafbar skal spilleren deltage aktivt og enten indvirke på spillet, genere en modspiller eller opnå en fordel af sin offside-position. Alle tre udtryk har nogle noter og definitioner, som vi er nødt til at se nærmere på. Det er fagudtryk, som vi har at gøre med, og de kan ikke bare tages for det danske sprogs almindelige pålydende. Ellers ville det jo være rigtigt nok, at Kane opnåede en fordel, for han blev jo tilkendt et straffespark.

Men offsidemæssigt vil det at opnå en fordel sige, at man rører en bold, som sidst er rørt af en modspiller eller en målstang / overligger. Kane når aldrig frem til at røre bolden, og den kommer i øvrigt direkte fra Eriksen – ikke fra en modspiller eller træværket. Så den mulighed for at blive strafbar kan vi forlods eliminere og koncentrere os om de to andre. Det er såmænd også rigeligt. At indvirke på spillet vil sige, at man rører en bold, som sidst er spillet af en medspiller. Kane rører stadig ikke bolden, så den kan vi heller ikke bruge. Men der er den lille krølle ved definitionen, at hvis den offside-placerede spiller bevæger sig klart mod bolden og er den eneste, der har mulighed for at få fat i den, behøver man ikke vente på, at han rent faktisk også rører bolden. Så sparer vi de sekunder og kan komme i gang med spillet igen – og det er i virkeligheden efterhånden den variant, som man oftest ser ude i marken. Men da bolden jagtes af indtil flere Tottenham-spillere – også nogle, der ikke var offside oprindelig - og det ikke er afklaret, hvem der eventuelt vil få fat i den, kan man heller ikke bruge den strafbarhed til at dømme Kane offside.

Så er der dette med at genere en modspiller. Det kan antage mange former. Man kan stå i vejen, så man forhindrer eller gør det vanskeligere for forsvareren at spille bolden. Det kunne være ved at stå i vejen for udsynet (typisk ved målmanden) eller fysisk blokere spillerens vej til bolden. Det er heller ikke tilfældet. Så må man heller ikke i en offside-position angribe for at erobre bolden. Det giver selvfølgelig kun mening, hvis bolden er inden for rimelig afstand. Her befinder den sig oppe i luften en fire-fem meter væk på vej frem mod spillerne – så den duer heller ikke. Endelig må man ikke foretage en handling, som åbenlyst påvirker en modspillers mulighed for at spille bolden (f.eks. forsøge at sparke eller heade til den). Bolden er stadig ikke nået frem til spillerne, så der er heller ikke gevinst her.

Alle disse mellemregninger – som dommer og linjedommer vel at mærke skal gennemløbe på et splitsekund - fører så til, at Kane godt nok utvetydigt var i offside-position, men at han ikke er nået at blive strafbar endnu. Så da Mustafi nedlægger ham, er det den første forseelse, der er i situationen og dermed er der straffespark. Pyha. Faktisk har loven taget højde specifikt for denne situation ved at sige, at 'hvis en spiller bevæger sig mod bolden og har til hensigt at spille den, men der begås en forseelse mod ham, før han spiller bolden, forsøger at spille bolden eller angriber for at erobre den, straffes denne forseelse, da den skete før offside-forseelsen'.

Situationen gav en del sang på flåden i timerne efter, og der er ikke noget at sige til, at det kan være svært at forstå, hvis man som menigmand ikke har gravet sig helt ned i lovteksten. Men den er altså god nok – og faktisk var det et af de sjældne tilfælde, hvor alle nuværende som tidligere dommere (i hvert fald dem jeg har set udtale sig), var enige om, at Anthony Taylor gjorde det rigtige.

Den næste uges tid byder så på et pænt læs EM-kvalifikationskampe, og det skulle dog være mærkeligt, hvis der ikke skete et eller andet dér, som kan komme på programmet næste fredag.